Lietas arhīva Nr. A42-00180-20/21
ECLI:LV:ADRJRIT:2020:0924.A420127519.6.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2020.gada 24.septembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska,

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra pilnvarotajam pārstāvim /pers. A/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību „ĻEKON" pieteikumu par Uzņēmumu reģistra 2018.gada 22.oktobra lēmuma Nr.1-5n/204 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Komercķīlu reģistrā 2009.gada 5.oktobrī reģistrēta komercķīla Nr.100143614 (turpmāk – Komercķīla), kuras devēja ir pieteicēja maksātnespējīgā sabiedrība ar ierobežotu atbildību „ĻEKON", bet ņēmēja – akciju sabiedrība „TRASTA KOMERCBANKA".

Ar Uzņēmumu reģistra (turpmāk – reģistrs) 2018.gada 22.oktobra lēmumu Nr.1?5n/204 (turpmāk – lēmums) atstāts negrozīts reģistra 2018.gada 23.augusta sākotnējais lēmums Nr.6-9/130016/363824 (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru izdarīts ieraksts komercķīlu reģistrā par ar Komercķīlu nodrošinātā prasījuma cesijas reģistrēšanu Komercķīlai. No 2018.gada 25.aprīļa cesijas līguma (turpmāk – Cesijas līgums) izriet, ka Komercķīlas ņēmējs nodod sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Baltic Business Advice" prasījumus pret vairākām fiziskām un juridiskām personām, tostarp no Kredīta līguma izrietošo Komercķīlas ņēmēja prasījumu pret Komercķīlas devēju.

Lēmums pamatots ar turpmāk minētiem argumentiem.

[1.1] Cesijas reģistrēšana komercķīlai neskar komercķīlas devēju, un komercķīlas devējs nav uzskatāms par attiecīgā administratīvā akta adresātu. Līdz ar to reģistra valsts notāram nevajadzēja paziņot lēmumu par prasījuma cesijas reģistrēšanu komercķīlai komercķīlas devējam.

[1.2] Normatīvajos aktos nav noteikts aizliegums cedentam cesionāram cedēt prasījumus pret parādnieku, kuram pasludināts maksātnespējas process.

[1.3] Komercķīlu reģistrā netiek reģistrēta jauna komercķīla, bet tikai cesija ar komercķīlu nodrošinātajam prasījumam, t.i., mainās tikai komercķīlas ņēmējs. Reģistra lēmums nekādā veidā neierobežo vai neapgrūtina komercķīlas devēja maksātnespējas procesu. Ar sākotnējo lēmumu komercķīlu reģistrā tika ierakstītas ziņas par komercķīlas cesiju, nevis tika reģistrēta jauna komercķīla attiecībā uz komercķīlas devēju. Lēmums, ar kuru komercķīlu reģistrā tika reģistrēta komercķīla, tika pieņemts pirms sprieduma, ar kuru pasludināts pieteicējas maksātnespējas process.

[1.4] Reģistrs nav tiesīgs pārbaudīt pieteicējas norādītos apstākļus par to, vai cesionāram bija un vai viņš iesniedza vispārējās jurisdikcijas tiesā pieteikumu par procesuālo tiesību pārņemšanu.

[1.5] Izskatāmajā gadījumā pieteikumam Komercķīlas noteikumu grozījumu reģistrēšanai pievienots Cesijas līguma izraksts un tā pielikuma Nr.1 (turpmāk – Pielikums) izraksts. Pielikuma izrakstā norādīta atsauce uz 2018.gada 5.aprīļa cesijas līgumu, nevis uz Cesija līgumu, kas noslēgts 2018.gada 25.aprīlī. Taču vienlaikus norādāms, ka no pielikumā Nr.1 iekļautās informācijas secināms, ka, pirmkārt, pielikumu Nr.1 parakstījuši gan komercķīlas ņēmējs, gan cesionārs un protokola Nr.1 izraksta pareizību ir apliecinājis cesionāra pilnvarotais pārstāvis. Pielikumā Nr.1 tieši norādīts uz komercķīlas devēja un komercķīlas ņēmēja starpā noslēgto kredītlīnijas līgumu Nr.KL?28/2009. Līdz ar to, visticamāk, sastādot pielikuma Nr.1 izrakstu pieļauta pārrakstīšanās kļūda un reģistram, izskatot pieteikumu kopsakarā ar tam pievienotajiem dokumentiem, nerodas šaubas, ka Komercķīlas ņēmējs cita starpā ir cedējis cesionāram arī prasījumu, kas izriet no Kredītlīnijas līguma.

[1.6] Kā jau iepriekš tika minēts, tad cedējot ar komercķīlu nodrošināto prasījumu, cesionāram tiek nodotas arī visas komercķīlas ņēmēja tiesības. Komercķīlas ņēmējs, cedējot cesionāram no Kredītlīnijas līguma izrietošo prasījumu vienlaikus ir cedējis arī no komercķīlas līguma izrietošo komercķīlu, jo no Komercķīlas līguma 1.2.1.punkta secināms, ka komercķīlas līgums nodrošina visus komercķīlas ņēmēja prasījumus pilnā apjomā, kuri var rasties no Kredītlīnijas līguma neizpildes vai nepienācīgas izpildes. Līdz ar to nav pamata apšaubīt, vai Komercķīlas ņēmējs ir cedējis cesionāram no Komercķīlas līguma izrietošo komercķīlu.

[1.7] Komercķīlas likuma 15.panta sestajā daļā noteikts, ka reģistrs nav atbildīgs par darījumu iekšējiem trūkumiem. Strīdi par reģistrējamo dokumentu sastādīšanas faktiskajiem apstākļiem izskatāmi vispārējās jurisdikcijas tiesā.

[1.8] Izskatāmajā gadījumā reģistrā ir iesniegti visi nepieciešamie dokumenti un nav konstatējami tiesiski šķēršļi, lai tiktu izdarīts ieraksts komercķīlu reģistrā par ar Komercķīlu nodrošinātā prasījuma cesijas reģistrēšanu Komercķīlai.

[2] Nepiekrītot reģistra lēmumam, pieteicēja vērsās tiesā ar pieteikumu par lēmuma atcelšanu. Pieteikums ir pamatots ar turpmāk minētiem argumentiem.

[2.1] Reģistrs ir rīkojies pretēji Administratīvā procesa likuma 81.panta pirmās daļas normai, nav pārbaudījis, vai administratīvais akts izdots,

ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus, vai administratīvais akts atbilst materiālo tiesību normām un vai administratīvā akta pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu vai tam piešķirtās, apstiprinātās vai noraidītās tiesības.

[2.2] Likums „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" neļauj veikt ierakstus uz pretrunīgu ziņu pamata. Komercķīlas reģistrācijai ir šķēršļi, jo pielikums Nr.1 Cesijas līgumam sastādīts un parakstīts agrāk (2018.gada 5.aprīlī), nekā pats Cesijas līgums. Turklāt pielikumā Nr.1 Cesijas līgumam paredzēts, ka cesionārs pārņēma tikai vienu nodrošinājumu – /pers. B/ galvojumu, kas nav Komercķīlas līguma priekšmets. Tādējādi, nodrošinājums pret pieteicēju netika cedēts.

Lēmuma pieņemšanā netika ievērotas Komercķīlas likuma 15.panta ceturtās daļas 1., 2., 3., 4., 5., 7.punkta prasības. Tādējādi neievērojot privātpersonas tiesības uz aizsardzību (dispozitivitātes principu).

[2.3] Pielikums Nr.1 liecina par to, ka Komercķīlas ņēmējs cedē tikai nenodrošinātus prasījumus. Pielikuma nosaukums „LAS „TRASTA KOMERCBANKA" nenodrošināto prasījumu saraksts" to pierāda.

[2.4] Ja Komercķīlas ņēmēja administrators cedēja ar Cesijas līgumu nenodrošināto prasījumu, Komercķīlas reģistrācija nav pieļaujama.

[2.5] Lietas materiāli apstiprina, ka cedents un cesionārs ir vienojušies, ka nodrošinātie prasījumi cesionāram netika cedēti – Komercķīlas ņēmēja administrators cedēja tikai nenodrošināto prasījumu. Prasījums pret pieteicēju netika cedēts. Reģistrs to nepārbaudīja.

[2.6] Pieteicējai nav zināma tiesību norma, tiesību interpretācijas metode, tiesību principi, judikatūra vai zinātniskie raksti, kas pieļautu reģistra tiesības labot kļūdu cesionāra iesniegtā pielikuma Nr.1 izrakstā, ievērojot dokumentu neatbilstību un pretrunas, kā arī ņemot vēra cesijas summu 2 252 601 euro.

[2.7] Cesijas līguma pielikums Nr.1 sastādīts un parakstīts 2018.gada 5.aprīlī, bet cesijas līgums sastādīts un parakstīts 2018.gada 25.aprīlī un tā nav drukas kļūda, jo cesionāra pilnvarotais pārstāvis apliecināja tāda dokumenta saturu trīs reizes: šie dokumenti tika iesniegti reģistram, administratorei un maksātnespējas kontroles dienestam.

[2.8] Nav racionāla iemesla šaubām, ka cesijas līguma pievienošana pieteikumam par puses procesuālo tiesību pārņemšanu ne vienmēr būs pietiekama, lai pieņemtu cesionāram vai jaunajam parādniekam labvēlīgu lēmumu. Kā viena no raksturīgākajām to civillietu kategorijām, kurās cesijas līguma noslēgšanas fakts pats par sevi nevar būt pamats puses aizstāšanai, minamas maksātnespējas lietas, jo likums nepiešķir maksātnespējas procesa administratoram rīcības brīvību lēmuma – cedēt prasījumus – pieņemšanā un īstenošanā. Jāuzsver, ka administratoram saskaņā ar Maksātnespējas likuma 26.panta otro daļu ir pienākums nodrošināt maksātnespējas procesa efektīvu un likumīgu norisi. Administratora pienākums informēt kreditorus par tādiem jautājumiem, kuriem ir nozīme juridiskas personas maksātnespējas procesa norisē, tostarp par nodomu veikt prasījuma tiesību cesiju, caurvijas visam Maksātnespējas likumā ietvertajam regulējumam.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2019.gada 30.janvārī saņemtajā rakstveida paskaidrojumā reģistrs pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz lēmumā norādītajiem argumentiem. Papildus reģistrs paskaidro, ka konstatējot, ka pieteikums reģistram iesniegts, noformējot to atbilstoši normatīvajiem aktiem, jāpieņem lēmums par ar komercķīlu nodrošinātā prasījuma cesijas reģistrēšanu komercķīlu reģistrā. No paša cesijas līguma izrietošie strīdi izskatāmi vispārējās jurisdikcijas tiesā bez reģistra starpniecības. Komercķīlas likuma 15.panta trešā daļa piemērojama gadījumā, ja komercķīlu reģistrā tiek reģistrēta jauna komercķīla.

[4] Administratīvajā rajona tiesā 2019.gada 21.oktobrī saņemtajā rakstveida paskaidrojumā trešā persona likvidējamā akciju sabiedrība „TRASTA KOMERCBANKA" pieteicējas pieteikumu uzskata par noraidāmu, papildus paskaidrojot, ka pieteicēja nav 2018.gada 25.aprīlī noslēgtā Cesijas līguma dalībniece un ar Cesijas līgumu netiek grozītas vai kā citādi ietekmētas pieteicējas tiesības vai saistības, kā arī ar Cesijas līgumu netiek un arī nākotnē netiks nodarīti nekādi zaudējumi ne pieteicējai, ne tās kreditoriem, kā arī netiek grozīts ne Komercķīlas apjoms, ne nosacījumi.

Trešā persona vērš uzmanību, ka Cesijas līguma pielikuma Nr.1 izraksts sagatavots un parakstīts 2018.gada 25.aprīlī, bet dokumentā pieļauta pārrakstīšanās kļūda. Kļūdaina datuma norādīšana izrakstā nekādi nevar ietekmēt reģistrētas Komercķīlas spēkā esību.

Pieteicēja nepamatoti secinājusi, ka nav cedētas prasījuma tiesības pret pieteicēju pilnā apmērā, jo Cesijas līguma pielikuma Nr.1 nosaukums pats par sevi nevar būt par pamatu tik šauram darījuma iztulkojumam, proti, te bija iekļauti tie prasījumi pret debitoriem, kas nav nodrošināti ar hipotēku vai citu nodrošinājumu ar reālu segumu.

Prasījuma tiesības pret pieteicēju tika pārdotas publiskā izsolē saskaņā ar Kredītiestāžu likuma noteikumiem, tādēļ pieteicēja nepamatoti uzskata, ka Cesijas līguma pievienošana reģistra pieteikumam nav pietiekama, lai pieņemtu lēmumu par puses aizstāšanu, jo no paša Cesijas līguma ir redzams, ka prasījuma tiesības ir pārdotas izsolē.

[5] Administratīvajā rajona tiesā 2019.gada 29.novembra tiesas sēdē pieteicējas maksātnespējas administratore iesniedza pieteikuma grozījumus, kuros norāda, ka Komercķīlas cesijas reģistrācijai bija tādi šķēršļi, kas bija par pamatu atteikumam. Valsts notāram bija jākonstatē, vai Cesijas līgumā ir paredzēta ar komercķīlu nodrošināto prasījumu cesija. Pieteicēja uzskata, ka cedents un cesionārs ir vienojušies citādi un nodrošinājums pret pieteicēju netika cedēts, jo Cesijas līguma pielikums Nr.1 noteica, ka Cesionārs pārņēma tikai vienu nodrošinājumu. Reģistram bija pienākums pārbaudīt, vai Komercķīlas reģistrācijas pieteikumā un tam pievienotajos dokumentos ir pietiekami skaidri un nepārprotami norādīts, ka cedēts ar komercķīlu nodrošināts prasījums un pienākums pārbaudīt, vai izraksts satur norādi par prasījumu pret pieteicēju pāreju, kā arī vai cedēts viss prasījums, vai kāda tā daļa un par kādu summu.

[6] Administratīvajā rajona tiesā 2019.gada 20.decembrī saņemti reģistra rakstveida papildus paskaidrojumi par pieteicējas pieteikuma grozījumiem. Reģistrs norāda, ka jau pārsūdzētajā lēmumā ir sniegti skaidrojumi par pieteicējas pieteikuma grozījumos norādītajiem argumentiem. Reģistrs neatzīst pieteicējas pieteikumu un līdz to noraidīt.

Reģistrs norāda, ka pārsūdzētā lēmuma 14.punktā ir vērtēta iesniegtā pieteikuma saistība ar tam pievienotajiem dokumentiem. Reģistram nav pamata apšaubīt, ka AS „TRASTA KOMERCBANKA" ir cedējusi SIA „Baltic Business Advice" no Komercķīlas izrietošo prasījumu. Turklāt minētais reģistram nemaz nebija jāvērtē, jo konkrētajā gadījumā netika reģistrēta jauna komercķīla.

[7] Administratīvajā rajona tiesā 2020.gada 17.septembrī saņemta pieteicējas maksātnespējas administratores atsauksme par reģistra sniegtajiem paskaidrojumiem. Pieteicējas maksātnespējas administratore atkārtoti norāda, ka reģistra lēmums ir prettiesisks un nepamatots. Reģistrs ignorējis Civillikuma normas. Reģistram bija jāpārbauda, vai līgumā ir paredzēta ar komercķīlu nodrošināto prasījumu cesija. Konkrētajā gadījumā komercķīlas cesijas reģistrācijai bija šķēršļi, kas bija par pamatu atteikumam to reģistrēt.

[8] Uz tiesas sēdi pieteicējas maksātnespējas administratore nebija ieradusies. Pieteicējas maksātnespējas administratore 2020.gada 17.septembrī telefoniski informēja tiesu (uzziņa par telefonogrammu), ka uz tiesas sēdi nevar ierasties sakarā ar pārejošu darbnespēju, lūdz izskatīt lietu bez pieteicējas

maksātnespējas administratores klātbūtnes, līdz tiesas sēdē nolasīt 2020.gada 17.septembrī tiesā iesniegtos rakstveida paskaidrojumus.

Reģistra pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un rakstveida paskaidrojumos tiesai norādītajiem argumentiem.

Trešās personas sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Baltic Business Advice" pilnvarotā persona uz tiesas sēdi nebija ieradusies, par neierašanās iemesliem tiesu nav informējusi.

Trešās personas maksātnespējīgās akciju sabiedrības „TRASTA KOMERCBANKA" pilnvarotais pārstāvis lūdzis lietu izskatīt bez trešās personas maksātnespējīgās akciju sabiedrības „TRASTA KOMERCBANKA" klātbūtnes.

Reģistra pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē sniedza viedokli, ka nav šķēršļu lietu izskatīt bez pieteicējas maksātnespējas administratores un trešo personu piedalīšanās.

Tiesa konkrētajā gadījumā nekonstatē Administratīvā procesa likuma 268. un 269.pantā minētos apstākļus, kas būtu par pamatu lietas izskatīšanas atlikšanai. Līdz ar to tiesa atzina par iespējamu lietu izskatīt bez pieteicējas maksātnespējas administratores un trešo personu piedalīšanās tiesas sēdē.

Motīvu daļa

[9] Tiesa, reģistra pilnvarotā pārstāvja tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus un izvērtējot tos kopsakarā ar lietas dalībnieku lietā sniegtajiem paskaidrojumiem, lietas materiāliem un lietā esošajiem pierādījumiem, secina, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[10] Lietā ir strīds par to, vai reģistrs pamatoti veicis ierakstu komercķīlu reģistrā par nodrošinātā prasījuma cesijas reģistrēšanu Komercķīlai.

[11] Atbilstoši likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 1.nodaļai Uzņēmumu reģistra darbības mērķis ir veikt šajā likumā noteikto tiesību subjektu reģistrāciju, lai nodibinātu tiesību subjektu juridisko statusu un nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto ziņu (par reģistrētajiem tiesību subjektiem un juridiskajiem faktiem) publisku ticamību, kā arī lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto ziņu pieejamību.

Saskaņā ar minētā likuma 2.^{3}pantu komercķīlu reģistru Komercķīlas likumā noteiktajā kārtībā ved Uzņēmumu reģistrs.

[11.1] Komercķīlas definīciju, tās nodibināšanas un reģistrācijas kārtību nosaka Komercķīlas likums.

Atbilstoši Komercķīlas likuma 2.panta pirmajai daļai komercķīla ir ķīlas tiesība, kas šajā likumā noteiktajā kārtībā reģistrēta komercķīlu reģistrā.

Savukārt minētā likuma 5. un 6.pants noteic, ka komercķīlas devējs ir persona, kas piešķir komercķīlas tiesību. Komercķīlas ņēmējs ir persona, kas pieņem komercķīlu sava prasījuma nodrošināšanai.

Saskaņā ar Komercķīlas likuma 9.panta pirmo daļu komercķīlu nodibina uz līguma vai tiesas nolēmuma pamata un reģistrē komercķīlu reģistrā atbilstoši šā likuma prasībām. Uzņēmumu reģistra valsts notāra kompetenci, izskatot komercķīlas reģistrācijas pieteikumu, noteic Komercķīlas likuma 15.panta trešā daļa.

[11.2] Lietā nav strīda, ka 2009.gada 28.septembrī starp akciju sabiedrību „TRASTA KOMERCBANKA", kā aizdevēju, un pieteicēju, kā aizņēmēju, noslēgts Kredītlīnijas līgums Nr.KL-28/2009 (*lietas 89.-97.lapa*) . 2009.gada 28.septembrī starp akciju sabiedrību „TRASTA KOMERCBANKA", kā komercķīlas ņēmēju un pieteicēju, kā komercķīlas devēju, noslēgts Komercķīlas līgums (*lietas 83.-88.lapa*) ar nodrošināto prasījumu maksimālo summu 442 766,52 lati (630 000 *euro*).

Uzņēmumu reģistrā 2009.gada 5.oktobrī tika reģistrēta Komercķīla Nr.100143614 (*lietas 75.lapa*), kurā kā komercķīlas devējs norādīta pieteicēja, bet komercķīlas ņēmējs – akciju sabiedrība „TRASTA KOMERCBANKA".

[11.3] Ņemot vērā, ka ne Komercķīlas reģistrācija, ne arī tās grozījumi netika apstrīdēti, ir pamats secināt, ka Komercķīla ir reģistrēta atbilstoši Komercķīlas likumā noteiktajām prasībām.

[12] Saskaņā ar Komercķīlas likuma 35.pantu, cedējot nodrošināto prasījumu, cesionāram tiek nodotas arī visas komercķīlas ņēmēja tiesības, ja vien cedents un cesionārs nav vienojušies citādi. Ja cesionārs pārņem komercķīlas ņēmēja tiesības, komercķīlas ņēmējs (cedents) iesniedz pieteikumu cesijas reģistrēšanai.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka 2018.gada 25.aprīlī starp Komercķīlas ņēmēju (AS „TRASTA KOMERCBANKA"), kā cedentu, un sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Baltic Business Advice", kā cesionāru, tika noslēgts Cesijas līgums (*lietas 13.-16.lapa*), ar kuru cesijas kārtībā tika nodotas prasījuma tiesības pret 60 fiziskām un 22 juridiskām personām saskaņā ar Cedenta nenodrošināto prasījumu sarakstu (Cesijas līguma pielikums Nr.1).

Savukārt no Cesijas līguma pielikuma Nr.1 izraksta (*lietas 66.lapa*) redzams, ka AS „TRASTA KOMERCBANKA" nenodrošināto prasījumu sarakstā ar kārtas numuru 82 iekļauti arī pieteicējas divi kredīta līgumi, proti, 2005.gada 22.aprīļa līgums Nr.K-43/2005-2 un 2009.gada 28.septembra līgums Nr.KL-28/2009.

Reģistrā 2018.gada 23.augustā no Komercķīlas ņēmēja saņemts pieteikums ar komercķīlu nodrošināto prasījumu cesijas reģistrēšanai Komercķīlai (*lietas 54.-58.lapa*).

Ar reģistra sākotnējo lēmumu (*lietas 50.-51.lapa*), kas savu galīgo noformējumu ieguva ar pārsūdzēto lēmumu (*lietas 9.-11.lapa*), veikts ieraksts komercķīlu reģistrā par ar komercķīlu nodrošinātā prasījuma cesijas reģistrēšanu Komercķīlai.

Pieteicēja uzskata, ka reģistrs nepamatoti pieņēma lēmumu saskaņā ar Komercķīlas likuma 15.panta ceturto daļu, jo netika ievērotas šā panta trešās daļas prasības.

Tiesa nepiekrīt pieteicējas viedoklim turpmāk minēto apstākļu dēļ.

[13] Reģistra kompetences apjoms, izskatot saņemtos pieteikumus, noteikts Komercķīlas likuma 15.panta trešajā daļā. Proti, reģistram, izskatot komercķīlu reģistra turētāja iestādē iesniegtos pieteikumus, jāpārliecinās, vai:

1) pieteikums noformēts atbilstoši likuma prasībām;

2) pieteikumam pievienotajos dokumentos nav nekā acīmredzami pretlikumīga;

3) pieteikumā un tam pievienotajos dokumentos norādītā informācija nav savstarpēji pretrunīga;

4) pieteikumā iekļautā informācija atbilst Iedzīvotāju reģistrā, kā arī Reģistra vestajos reģistros un reģistrācijai pakļautu lietu reģistros iekļautajai informācijai;

5) saskaņā ar reģistrācijai pakļautu lietu reģistra informāciju nav juridisku šķēršļu komercķīlas nodibināšanai;

6) atbilstoši komercķīlu reģistra ierakstiem nav atkārtotas ieķīlāšanas aizlieguma, izņemot gadījumu, kad komercķīla nodibināta šā likuma 9.panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā;

7) komercķīlas devējam netiek saskaņā ar maksātnespējas reģistra informāciju īstenots tiesiskās aizsardzības process vai nav pasludināts

maksātnespējas process, izņemot gadījumu, kad ieķīlāšana paredzēta tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā vai ieķīlāšanu izdara maksātnespējas procesa administrators;

8) ir samaksāta valsts nodeva.

Komercķīlu likuma 15.panta trešajā daļā uzsvērts reģistra pienākums pārliecināties tikai par iepriekš norādītajiem apstākļiem.

Savukārt prasības attiecībā uz komercķīlas ņēmēja pieteikuma par ar komercķīlu nodrošinātā prasījuma cesijas reģistrēšanai noformēšanu paredz Ministru kabineta 2014.gada 28.oktobra noteikumu Nr.665 „Noteikumi par pieteikumu veidlapām ierakstiem komercķīlu reģistrā un to aizpildīšanas kartību" (turpmāk – noteikumi Nr.665) 5.pielikums.

Atbilstoši noteikumu Nr.665 1.5.apakšpunktam, 2.punktam un 5.pielikumam un pieteikuma par ar komercķīlu nodrošinātā prasījuma cesijas reģistrēšanai pēc būtības ir iekļaujama tikai informācija par cesionāru (reģistrācijas numurs, adrese) un reģistrētās komercķīlas numurs, kā arī jābūt komercķīlas ņēmēja parakstam.

[13.1] No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka Komercķīlas ņēmējs pieteikumā par ar komercķīlu nodrošinātā prasījuma cesijas reģistrēšanai (*lietas 54.-58.lapa*) ir norādījis visu nepieciešamo informāciju atbilstoši noteikumu Nr.665 1.5.apakšpunktam, 2.punktam un 5.pielikumam. Tādējādi tiesa atzīst, ka pieteikums par ar komercķīlu nodrošinātā prasījuma cesijas reģistrēšanai atbilst normatīvo aktu prasībām un reģistram nebija pamata atteikties to reģistrēt.

[13.2] Vienlaikus tiesa konstatē, ka pieteikumam par ar komercķīlu nodrošinātā prasījuma cesijas reģistrēšanai citastarp tika pievienots Cesijas līguma izraksts, kas apliecina, ka cesionārs ir pārņēmis cedenta (Komercķīlas ņēmējs) prasījuma tiesības, kā arī pielikuma Nr.1 izraksts.

Tiesa piekrīt pieteicējai, ka Cesijas līgums datēts ar 2018.gada 25.aprīli, savukārt tā pielikuma Nr.1 izrakstā ir norāde, ka tas ir pielikums Nr.1 2018.gada 5.aprīļa Cesijas līgumam. Tomēr tiesa nepiekrīt pieteicējas viedoklim, ka tādējādi var secināt, ka Cesijas līguma pielikums Nr.1 būtu sastādīts un parakstīts agrāk nekā pats Cesijas līgums.

Tiesas ieskatā, Cesijas līguma pielikuma Nr.1 izrakstā norādītā datumu neatbilstība ir acīmredzama pārrakstīšanās kļūda, jo 2018.gada 25.aprīļa Cesijas līgumā ir skaidra un nepārprotama norāde uz Cedenta nenodrošināto prasījumu sarakstu, kas ir Cesijas līguma pielikumā Nr.1.

Līdz ar to tiesa secina, ka sastādot pielikuma Nr.1 izrakstu, tika pieļauta pārrakstīšanās kļūda. Tādējādi tiesa noraida kā nepamatotus pieteicējas iebildumus, ka pieteikumā pievienotajos dokumentos norādītā informācija ir savstarpēji pretrunīga.

[13.3] Atbilstoši Komercķīlas likuma 15.panta trešās daļas 7.punktam, izskatot komercķīlu reģistra turētāja iestādē iesniegtos pieteikumus, jāpārliecinās, vai komercķīlas devējam netiek saskaņā ar maksātnespējas reģistra informāciju īstenots tiesiskās aizsardzības process vai nav pasludināts maksātnespējas process, izņemot gadījumu, kad ieķīlāšana paredzēta tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā vai ieķīlāšanu izdara maksātnespējas procesa administrators.

Savukārt minētā panta ceturtā daļa noteic, ka komercķīlu reģistra turētājs pieņem lēmumu par komercķīlas reģistrāciju, ja ir ievērotas šā panta trešās daļas prasības.

Tātad reģistram, tikai gadījumā, kad komercķīla tiek reģistrēta, ir jāpārliecinās vai komercķīlas devējam netiek īstenots tiesiskās aizsardzības process.

Lietā nav strīda, ka pieteicējai, kā Komercķīlas devējam, 2018.gada 1.februārī ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas spriedums lietā Nr.C30441818 ir pasludināts maksātnespējas process. Tomēr, tiesa vērš pieteicējas uzmanību, ka konkrētajā gadījumā reģistrā netika iesniegts pieteikums par komercķīlas reģistrāciju, bet gan pieteikums par ar komercķīlu nodrošinātā prasījuma cesijas reģistrēšanu jau esošai Komercķīlai.

Tiesa nekonstatē tiesību normās paredzētu aizliegumu cedentam cedēt cesionāram prasījumus pret parādnieku, kuram pasludināts maksātnespējas process. Arī pieteicēja uz šādu tiesību normās ietvertu aizliegumu nav norādījusi.

Tieši pretēji, Civillikums šādu iespēju pieļauj. Proti, saskaņā ar Civillikuma 1810.pantu cedents atbild cesionāram par cedētā prasījuma īstumu, bet par tā drošību viņš atbild tikai tad, ja ir zinājis par parādnieka maksātnespēju un to ļaunprātīgi noklusējis vai arī uzņēmies prasījuma risku.

Konkrētajā gadījumā lietā nav strīda, ka Komercķīlas ņēmējs ir noklusējis cesionāram par pieteicējas maksātnespēju.

[13.4] Atbilstoši Civillikumam cesija ir prasījumu nodošana no agrākā kreditora uz jaunu kreditoru (1793.pants). Cesijas līgumu starp cedentu un cesionāru, var noslēgt jebkādā formā. Parādnieka piekrišana, pret kuru prasījums vērsts, nav vajadzīga, un cesija ir spēkā, pat ja viņš neko par to nezina (1801.pants). Cesionārs var no cesijas brīža darboties ar kreditora tiesībām un uz šā pamata rīkoties ar prasījumu, cedēt to savukārt citam un izlietot to pret parādnieku (1805.pants). Cesionārs gan neiegūst ar cesiju vairāk un lielākas tiesības, nekā bijušas cedentam, bet pats prasījums pāriet uz viņu ar visām pie tā piederīgām un cesijas brīdī jau pastāvošām tiesībām. Cedentam jānodod cesionāram viss, kas noder par prasījuma pierādījumu vai kas var sekmēt tā piedziņu (1806.pants). Savukārt parādnieka stāvoklis ar cesiju nedrīkst pasliktināties (1807.pants).

Tā kā no Cesijas līguma skaidri saprotams, ka cedents cesionāram citastarp ir nodevis prasījuma tiesības arī pret pieteicēju, kas izriet no 2009.gada 28.septembrī noslēgtā Kredītlīnijas līguma starp pieteicēju un akciju sabiedrību „TRASTA KOMERCBANKA", kā arī 2005.gada 22.aprīļa galvojumu, tad neatkarīgi no tā, ka Cesijas līguma pielikuma Nr.1 nosaukumā ir norādīts „akciju sabiedrības „TRASTA KOMERCBANKA" nenodrošināto prasījumu saraksts", jo visi sarakstā ietvertie prasījumi pāriet uz cesionāru ar visām pie tā piederīgām un cesijas brīdī jau pastāvošām tiesībām, tai skaitā tiesībām uz spēkā esošu Komercķīlu. Turklāt atbilstoši Civillikuma 1798.pantam cesijas priekšmets var būt nedrošs prasījums.

Savukārt pieteicējas stāvoklis ar cesijas reģistrēšanu nekādā veidā nav pasliktinājies, jo ir tikai nomainījies agrākais Komercķīlas nēmējs uz jaunu Komercķīlas ņēmēju ar visām pie tās piederīgām un cesijas brīdī jau pastāvošām tiesībām.

[14] Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumu, tiesa atzīst, ka reģistram tika iesniegti visi nepieciešamie dokumenti un nav konstatējami tiesiski šķēršļi, lai tiktu izdarīts ieraksts komercķīlu reģistrā par ar komercķīlu nodrošinātā prasījuma cesijas reģistrēšanu Komercķīlai. Tādējādi, tiesa pārsūdzēto lēmumu atzīst par tiesisku un pamatotu.

[15] Tiesa šajā spriedumā detalizēti neatrunā pilnīgi visus lietas dalībnieku norādītos argumentus, jo, pirmkārt, tie nevar ietekmēt tiesas iepriekš izdarītos secinājumus, otrkārt, kā atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu (sk., piemēram, *1994.gada 19.aprīļa sprieduma lietā „Van de Hurk v The Netherlands" (iesnieguma Nr.16034/90) 61.punktu*). Tiesai ir jāuzklausa visi argumenti, bet nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (sk. *Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986.gada 13.oktobra lēmumu lietā Nr.10153/82 Austria*).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Ļ.EKON" pieteikumu par Uzņēmumu reģistra 2018.gada 22.oktobra lēmuma Nr.1-5n/204 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese I.Petrovska